

ENHET
Enheten för Velfärd, Utbildning och
Arbetsmarknadspolitik
HANDLÄGGARE
Adnan Habibija

DATUM
2021-05-25

DIARIENUMMER
20210145

ERT DATUM
2021-06-01

ER REFERENS
I2021/01213

Infrastrukturdepartementet
103 33 Stockholm

LOs yttrande över regeringens föreslagna ändring i förordning (2018:1118) om körkortslån avseende utvidgning av målgrupp

LO har beretts möjlighet att lämna synpunkter på regeringens föreslagna förordningsändring rörande utvidgning av målgruppen för körkortslånet. LOs yttrande behandlar principiella uppfattningar och konkreta invändningar eller frågeställningar som bedömts relevanta.

LOs synpunkter

Den 1 september 2018 införde regeringen en möjlighet till statligt CSN-lån för vissa kostnader till ett värde upp till 15 000 kronor kopplade till körkortsutbildning för arbetslösa som uppfyller särskilda krav.

LO välkomnade satsningen, bland annat i sitt remissyttrande,¹ inte minst då ökade möjligheter för individer att finansiera utbildning till B-körkort bedöms bidra till att förbättra rörligheten och matchningen på arbetsmarknaden samt till att öka jämlikheten i samhället. Samtidigt framförde LO kritik mot de snäva avgränsningarna av målgrupper som planerades, däribland att målgruppen avgränsas genom vissa åldersgränser eller genom att det ställs krav på tid i arbetslöshet eller fullgjord gymnasieutbildning.²

LO bedömde att en allt för snäv avgränsning riskerar att leda till att få individer får möjligheten att ta del av stödet och till att grupper med sämst socioekonomiska förutsättningar och störst behov av körkort utelämnas från regleringen. De snäva avgränsningarna gör, enligt beräkningar som LO gjort med hjälp av samkörd statistik från SCB och Transportstyrelsen, att endast en knapp tiondel av drygt 1,4 miljoner körkortslösa i åldersgruppen 18–64 år kan omfattas av reformen.³

Genom föreslagen ändring i förordning (2018:1118) om körkortslån har regeringen meddelat att man har för avsikt att utvidga målgruppen för

¹ [KM_C454e-20170927111504 \(regeringskansliet.se\)](#)

² Ibid

³ [Adnan Habibija - Regeringens förslag om körkortslån är otillräckligt! - LO Bloggen](#)

körkortslånet, så att även ungdomar som har fyllt 19 men inte 21 år och som har fullföljt en gymnasieutbildning ska kunna beviljas det statliga lånet (inom ramen för anvisade medel). Motivet bakom utvidgningen är att *”stimulera till högre genomströmning i gymnasieskolan och förbättra dessa ungdomars möjlighet till etablering på arbetsmarknaden”*.

LO anser att det är positivt att regeringen har insett att avgränsningen av målgrupper är för snäv och att den bör breddas till fler grupper, men LO vidhåller att avgränsningar genom vissa åldersgränser och/eller genom att det ställs krav på fullgjord gymnasieutbildning gör att grupper med sämst socioekonomiska förutsättningar och störst behov av körkort utelämnas, exempelvis ungdomar som inte lyckats uppnå fullständiga betyg på gymnasiet eller personer med osäkra eller korta anställningar. Det nuvarande kravet på arbetslöshet en viss tid kan dessutom leda till att tider i arbetslöshet förlängs, vilket motverkar syftet med satsningen. I likhet med flera remissinstanser (bland andra Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor,⁴ Trafikverket,⁵ Svenskt Näringsliv⁶ och Transportföretagen⁷) anser LO att regeringen bör överväga att öppna upp möjligheten till körkortslån för bredare grupper av körkortsaspiranter.

LOs bedömning är vidare att satsningen skulle bli mer effektiv om utformningen låg i linje med traditionell aktiv arbetsmarknadspolitik, som bygger på individanpassade och behovsprövade insatser som helt finansieras med statliga medel, och inte genom lån. De som ofrivilligt och oplanerat drabbas av arbetslöshet hamnar normalt i en mycket osäker ekonomisk situation. Om B-körkort ska finansieras genom lån finns en uppenbar risk att många avstår från möjligheten av ekonomiska skäl och arbetslösheten riskerar att bli långvarig.

Av denna anledning ser LO behovet att regleringen om körkortsutbildning utformas så att Arbetsförmedlingen får en central roll i att göra arbetsmarknadspolitiska bedömningar, som i fallet med arbetsmarknadsutbildningar eller andra förberedande insatser. I de fall där körkort bedöms vara avgörande för den arbetssökandes förutsättningar att få ett arbete, bör statligt upphandlad körkortsutbildning vid godkända trafikskolor erbjudas.

⁴ http://www.regeringen.se/4a8d13/contentassets/6970f986b04f4594905b660597b93d57/a2017-01458-a_svar_nr_012_myndigheten-for-ungdoms--o-civilsamhallesfragor.pdf

⁵ http://www.regeringen.se/4a8d15/contentassets/6970f986b04f4594905b660597b93d57/a2017-01458-a_svar_nr_026_trafikverket.pdf

⁶ http://www.regeringen.se/4a8d14/contentassets/6970f986b04f4594905b660597b93d57/a2017-01458-a_svar_nr_020_svenskt-naringsliv.pdf

⁷ http://www.regeringen.se/4a8d15/contentassets/6970f986b04f4594905b660597b93d57/a2017-01458-a_svar_nr_027_transportforetagen.pdf

LO menar att det skulle ligga i samhällets intresse att arbetssökande vars jobbchanser bedöms förbättras med körkort ska omfattas av en reglering om statligt finansierad körkortsutbildning. Om körkort inte bedöms förbättra situationen på arbetsmarknaden bör i första hand andra behovsprövade insatser erbjudas. LOs bedömning är att denna form av avgränsning av målgrupp kan göra större skillnad i bekämpandet av arbetslöshet och främjandet av etablering och integration, såväl som i hushållandet med offentliga medel.

I sammanhanget vill LO påminna om ett förslag som Socialdemokraterna,⁸ men också andra politiska partier och organisationer, tidigare har lämnat, inte minst i början av 2010-talet när ungdomsarbetslösheten steg till en mycket hög nivå (vilket även har skett i spåren av coronapandemin).

För att motverka ungdomsarbetslöshet och förbättra ungdomars möjligheter att få ett arbete inom till exempel hemtjänst, bygg-, hantverks- eller försäljningsyrken och inom större områden eller på obekväma arbetstider när tillgången till kollektivtrafik är liten, föreslog Socialdemokraterna att det borde finnas möjligheter till att genomgå körkortsutbildning inom gymnasieutbildningen (det vill säga även för dem som inte genomgår gymnasieskolans fordonsprogram där körkortsutbildning ingår), exempelvis som en valbar kurs. Ett sådant förslag skulle kunna göra stor nytta för att motverka ungdomsarbetslöshet och främja rörlighet och matchning på arbetsmarknaden men också troligen bidra till att fler ungdomar skulle välja att utbilda sig till arbetaryrken där det råder brist på arbetskraft.

Med vänlig hälsning
Landsorganisationen i Sverige

Susanna Gideonsson

Adnan Habibija
Handläggare

⁸ [Körkortsutbildning i skolan Motion 2013/14:Ub581 av Marie Nordén m.fl. \(S\) - Riksdagen](#)